

הוראה ומחקר:

היפוך תפקידים באוניברסיטה?¹

Helen Sword², University of Auckland, New Zealand

תיאור עולם שבו מתחלפים תפקידי ההוראה והמחקר באוניברסיטה – לפי שעה, על דרך ההומור בלבד...

איור: מיכל בוננו

שערו בנפשכם, אם אתם מסוגלים לכך, עולם אקדמי שבו תפקידי ההוראה והמחקר התחלפו באורח פלאי.

בעולם זה איש סגל עוזב את הספרייה או את המעבדה באנחת רווחה: תודה לאל שסיימתי את המחקר שלי לשנה זו! עכשיו אני יכול להקדיש את עצמי סוף סוף לעבודה האמיתית שלי! ואז הוא ממחר להכין את ההוראה לקורסים שלו – תפקיד שהכשירו אותו לעשות במשך השנים הרבות של לימודי התואר השני והשלישי. זהו התפקיד שבעבורו איש הסגל מקבל הכרה והערכה מעמיתיו ומהממונים עליו במוסד האקדמי.

אנשי הסגל הנמצאים בעמדה נחותה, משום שלא מאפשרים להם לעבוד בהוראה, אלא רק במחקר – בדרך כלל במינוי של חוקר מן החוץ – מבטאים תסכול עמוק עקב האפליה וחוסר השוויון של המערכת, אולם תלונותיהם נופלות על אוזן ערלה. אכן, תשומת הלב המוגזמת שלהם למחקר נחשבת בידי עמיתיהם כסימן לפגם אינטלקטואלי. במסיבות קוקטייל העמיתים לוחשים זה לזה: "אילו פלוני היה באמת מסוגל ללמד בכישרון, הוא לא היה צריך להקדיש כל כך הרבה זמן ואנרגיה למחקר".

אנשי סגל חדשים שרוצים להקדיש זמן ומאמץ לעריכת מחקרים בנושאים מובילים שבחזית המדע, מוזהרים בידי ראשי המחלקות שלהם להתמקד במקום זאת בהוראה: "עליכם לחשוב על הקריירה העתידית שלכם, אתם יודעים..."

כאשר אנשי הסגל מתבקשים בידי הממונים האקדמיים וכן ועדות המינויים לפתח קריטריונים למדידת יכולת מחקרית, אנשי הסגל מתמרמרים בשאלה: "איך מישוהו יכול באמת להעריך ולשפוט איכות של מחקר? הרי המחקר הוא עניין של סגנון אישי ופרטי". לעומת זאת, למלומדים אלה אין כל היסוס לגבי חשיפת ההוראה שלהם בפני ביקורת, הערכה ושיפוט של עמיתים. אכן, הם

11

אוהבים להשתתף בכנסים רחוקים, שבהם הם מעורבים בדיונים מקצועיים עם עמיתים להוראה מכל ארצות העולם. אירועים אלה מאפשרים להם להשאיר מאחור את החובות המחקריות המציקות שלהם.

אוניברסיטאות העילית שומרות על יוקרתן הבין-לאומית על-ידי פיתוי מורים מצטיינים מכל העולם להצטרף אליהן תמורת משכורות נדיבות, עם תמיכה נוספת ממקורות ממשלתיים ותעשייתיים. לעומת זאת, יחידות אקדמיות המיועדות לקידום מצוינות במחקר, נמצאות באופן תמידי במצב של חסך מימוני ומחסור באנשי סגל. אמנם אדמיניסטרטורים באוניברסיטה משלמים מס שפתיים לחשיבות של תמיכה בחוקרים, אבל הם חוזרים כל הזמן על המנטרה: "זוהי אוניברסיטת הוראה"...

1. Teaching and Research: The Tables Turned. First published in *Educational Developments* 6.2 (May 2005). Reprinted with permission.
2. Helen Sword, Centre for Professional Development. h.sword@auckland.ac.nz.